

Met pa naar het theater

Kim van der Meulen

Iedereen heeft een eigen vader en een eigen verhaal. Dat is het uitgangspunt van *Dinner with Dad* van de jonge Vlaamse theatermaker Lucas de Man. Zijn theatervoorstelling gaat daarom niet alleen over vaderschap van vroeger en vandaag, maar laat ook bezoekers, voornamelijk ouders en hun kinderen, aan het woord over hun relatie.

Op het podium van *Dinner with Dad* – een productie van Stichting Nieuwe Helden in samenwerking met Frascati Producties, Het Lab Utrecht en Het Zuidelijk Toneel – staan vier generaties mannen, van 10 tot 80 jaar oud. Een acteur van middelbare leeftijd speelt Wouter, een wijnhandelaar die honderduit praat terwijl hij een maaltijd bereidt. Hij vertelt het publiek over de jaren zeventig, Neil Young en Pink Floyd, wijn, vrouwen, zijn twee kinderen, zijn scheiding, zijn strenge, inmiddels overleden vader en vaderschap in het algemeen. Wouters zoon, een jongen van halverwege de twintig, helpt zijn vader een handje in de keuken. Hij is stiller dan zijn vader, maar stelt af en toe scherpe vragen. 'Denk je dat ik gelukkig ben? Vind jij jezelf een goede vader?'

Zulke vragen zetten iedere vader op scherp, en dat is precies de bedoeling van Lucas de Man. De theatermaker zag hoe zijn eigen vader (de grijze, bebaarde man op de voorstellingsaffiches) diens vader vlak voor zijn dood verzorgde en werd plotseling geraakt door een kant van zijn vader die hij niet vaak zag: zijn rol als 'kind'. Toen hij de communicatie tussen zijn leeftijdsgenoten en hun ouders onderzocht – De Man werd geboren in 1982 – kreeg hij het vermoeden dat die probleemloos lijkt, maar wellicht inboet aan intimiteit.

Ook bespeurde De Man bij generatiegenoten een voortdurende angst om vader te worden: heb ik wel geld om kinderen op te voeden? Hoe moet het met mijn kinderen als ik ooit ga scheiden? Het zette De Man aan het denken over de betekenis van het vaderschap en de relatie die vaders tegenwoordig tot hun kinderen hebben. Wat is er gebeurd met de autoritaire vaderrol van vroeger en welke rol is daarvoor in de plaats gekomen? Lucas de Man weet de antwoorden niet, maar wil simpelweg horen hoe zijn publiek over zulke vraagstukken denkt. De acteurs gaan daarom in gesprek met de zaal, stellen de toeschouwers vragen en schuiven na afloop van de voorstelling bij ze aan om verder te praten over het thema vaderschap, onder het genot van de in de voorstelling bereide maaltijd. Voor wie met zijn vader of kinderen (vanaf vijftien jaar) naar *Dinner with Dad* gaat, is er korting. Samen naar het theater, samen eten en van gedachten wisselen over het vaderschap: het ultieme culturele familie-uitje. Geslaagder wordt cultuuroverdracht van generatie op generatie niet.

Zonder vader

Dinner with Dad vloeit voort uit het fotoproject HI, dat de Vlaming vorig jaar zomer uitvoerde in Amsterdam Zuidoost. Veel bewoners van deze buurt zijn van Surinaamse en Antilliaanse afkomst, een gemeenschap

Kim van der Meulenis redacteur van *Boekman*

waarin afwezige vaders een groot maatschappelijk probleem vormen. Kinderen groeien generaties lang zonder vader op, wat desastreus is voor het zelfbeeld en zelfvertrouwen van kinderen.

De Man vroeg fotografe Leen Braspenning een portretreeks te maken van vaders en hun kinderen in de buurt, om hen bewust te maken van hun familieband. Dat lukte na enige weerstand van vaders die hiervoor in eerste instantie werden benaderd, wat het taboe rond het maatschappelijke probleem bevestigde. Met behulp van bereidwillige vaders lukte het toch: 22 portretten werden tentoongesteld in het CBK in Zuidoost en een selectie van zeven foto's werd verspreid op affiches en ansichtkaarten door de hele stad.

Dat er animo was voor het thema vaderschap en dat het zich goed leent voor culturele activiteiten, werd snel duidelijk: het fotoproject groeide uit tot een zesdaags 'vaderfestival' met kunst, muziek, theater- en dansvoorstellingen en performances in het Bijlmerparktheater. De gemeente Amsterdam organiseerde een grote conferentie over 'vaderemancipatie' en gastsprekers lieten hun licht schijnen over familiebanden, identiteit en de Surinaamse vadercultuur in de jaren zeventig en nu. Een thema dat, getuige *Dinner with Dad*, niet uitsluitend aan één cultuur gebonden is.

Laagdrempelig

Vanwege de universele thematiek en doordat de acteurs in gesprek gaan met het publiek trekt *Dinner with Dad* niet alleen theaterliefhebbers pur sang, maar ook vaders, zoons en dochters van alle leeftijden die niet per se cultureel onderlegd zijn. Een win-winsituatie, want mogelijke interesse in theater wordt tegelijkertijd aangewakkerd. Door echte vaders én vaders op het toneel.

Dat nieuwe generaties ouders anders over opvoeding denken dan hun ouders, gaat mogelijkerwijs ook op voor toneel: een laagdrempelige, herkenbare voorstelling als *Dinner with Dad*, die de thematiek vooropstelt, maakt het theater toegankelijk voor iedereen die van huis uit geen culturele interesse heeft meegekregen. Al staat de familieband, zoals gezegd, voorop. Dat bevestigt niet alleen de aandacht die er is voor eigen verhalen van het publiek, maar ook het fotomoment na afloop van iedere voorstelling waarbij vaders en (volwassen) kinderen zich gratis kunnen laten portretteren in een mobiele fotostudio. Een onderdeel van een groeiende fototentoonstelling, maar vooral een herinnering aan de band die vaders en hun kinderen met elkaar hebben.